

Ἴλξε Ἄιχινγκερ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ*

ΟΛΟ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ μόλις πού τὰ ἀντιλαμβανόμαστε ἢ τὰ θεωροῦμε ὁμοιά μας, κι ὅποιος φύγει μαζί με τὸ καλοκαίρι ἀπὸ τὴ λίμνη, δὲν θὰ τὰ πάρει εἶδηση ποτέ. Μόνο κατὰ τὸ φθινόπωρο ἀρχίζουν νὰ ξεχωρίζουν καλύτερα. Ὅποιος ἔρχεται ἀργότερα ἢ παρατείνει τὴν παραμονή του, ὅποιος τελικὰ δὲν γνωρίζει οὔτε ὁ ἴδιος ἂν ἀνήκει ἀκόμη στοὺς παραθεριστὲς ἢ στὰ στοιχεῖα πιά, θὰ τὰ ξεχωρίσει. Γιατὶ, στὴν ἀρχὴ ἀκριβῶς τοῦ φθινοπώρου, ὑπάρχουν μέρες πού τὰ διαχωριστικὰ ὄρια τῆς μεταβολῆς ἀπὸ τὴ μιὰ κατάσταση στὴν ἄλλη γίνονται γι' ἄλλη μία φορὰ πολὺ ἔντονα.

Εἶναι ὁ ἄντρας πού δὲν μποροῦσε πιά νὰ σβήσει τὸ μοτέρ τῆς βενζινακάτου του, λίγο προτοῦ ν' ἀράξει. Στὴν ἀρχὴ σκέφτηκε πὼς αὐτὸ δὲν ἦταν δὰ καὶ καμιὰ ἀτυχία καὶ πὼς εὐτυχῶς ἡ λίμνη ἦταν μεγάλη· ἔκανε, λοιπόν, στροφὴ κι ἔφυγε ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴ ὄχθη τῆς λίμνης γιὰ τὴ δυτικὴ ὅπου τὰ βουνὰ ὀρθώνονται ἀπότομα κι ὅπου βρίσκονται τὰ μεγάλα ξενοδοχεῖα. Ἦταν ἓνα ὁμορφο βραδάκι, καὶ τὰ παιδιὰ του τοῦ ἔγνεψαν ἀπὸ τὸ μῶλο, ὅμως δὲν τὰ κατάφερε ἀκόμη νὰ σβήσει τὸ μοτέρ· ἔτσι, καμώθηκε πὼς δὲν σκόπευε ν' ἀράξει κι ἐπέστρεψε πάλι πρὸς τὴν ἐπίπεδη ὄχθη. Ἐδῶ – ἀνάμεσα σὲ ἀπομακρυσμένα μεταξὺ τους ἰστιοφόρα, ἀκτὲς καὶ κύκνους πού εἶχαν ξανοιχτεῖ πάρα πολὺ – τοῦ ἔτρεξε γιὰ πρώτη φορὰ ὁ ἰδρώτας ἀπὸ τοὺς πόρους, μπρὸς στὸ κόκκινο χρῶμα πού ἔριχνε τὸ ἠλιοβασίλεμα στὴν ἀνατολικὴ ὄχθη, ἐπειδὴ ἐξακολουθοῦσε νὰ μὴν τὰ καταφέρει νὰ σταματήσει τὸ μοτέρ. Φώναξε χαρούμενα στοὺς φίλους του πού ἔπαιρναν τὸν καφέ τους στὸν ἐξώστη τοῦ ξενοδοχείου πὼς ἤθελε νὰ κάνει μερικὲς βόλτες ἀκόμη, κι ἐκεῖνοι τοῦ ἀπάντησαν χαρούμενα νὰ τὸ κάνει. Ὅταν ἐπέστρεψε γιὰ τρίτη φορὰ, τοὺς φώναξε πὼς πήγαινε νὰ φέρει τὰ παιδιὰ του, καὶ στὰ παιδιὰ του φώναξε πὼς πήγαινε ἀπλῶς νὰ πάρει τοὺς φίλους του. Σὲ λίγο, καὶ οἱ φίλοι του καὶ τὰ παιδιὰ του εἶχαν χαθεῖ κι ἀπὸ τὶς δύο ὄχθες, κι ὅταν ἐπέστρεψε γιὰ τέταρτη φορὰ, δὲν φώναξε τίποτα πιά.

Εἶχε ἀνακαλύψει ὅτι τὸ ντεπόζιτό του ἐμφάνιζε διαρροή, ὅτι εἶχε πρὸ πολλοῦ ξεμείνει ἀπὸ βενζίνη, ἀλλὰ ὅτι τὸ νερὸ τῆς λίμνης ἐξακολουθοῦσε νὰ κινεῖ τὸ σκάφος του. Δὲν σκεφτόταν ὡστόσο πιά πὼς αὐτὸ δὲν ἦταν δὰ καὶ καμιὰ ἀτυχία καὶ πὼς εὐτυχῶς ἡ λίμνη ἦταν μεγάλη. Τὸ τελευταῖο ἀτμόπλοιο πέρασε ἀπὸ κοντὰ του, καὶ οἱ ἐπιβάτες τοῦ φώναξαν ζωηρά, ὅμως ἐκεῖνος δὲν ἀπάντησε παρὰ συλλογίστηκε: «Κι ἂν δὲν περάσει κανένα ἄλλο πλοῖο πιά!» Καὶ ὄντως δὲν ξαναπέρασε κανένα πλοῖο. Τὰ κότερα βρίσκονταν ἀραγμένα στοὺς ὄρμους με μαζεμένα τὰ πανιά, καὶ ἡ λίμνη καθρέφτιζε τὰ φῶτα τῶν ξενοδοχείων. Πυκνὴ καταχνιὰ ἀρχίζει νὰ σηκώνεται, ὁ ἄντρας ἔπλευσε με τὸ σκάφος του πέρα δῶθε κι ἔπειτα κατὰ μῆκος τῆς ἀκτῆς· κάπου ἔκανε ἀκόμη μπάνιο μιὰ κοπέλα πού ρίχτηκε στ' ἀπόνερα τοῦ σκάφους κι ὕστερα κολύπησε πρὸς τὴ στεριά.

Ἐκεῖνος ὡστόσο δὲν κατάφερε, ἐνῶ ἔπλεε, νὰ στεγανοποιήσει τὸ ντεπόζιτο πού ἐμφάνιζε διαρροή, κι ἔτσι ἐξακολουθοῦσε νὰ ταξιδεύει. Ὅμως τὸν ξαλάφρωνε πλέον ἡ σκέψη ὅτι τὸ ντεπόζιτό του θὰ πρέπει κάποτε νὰ ἐξαντλήσει ὅλο τὸ νερὸ τῆς λίμνης, καὶ σκεφτόταν πὼς εἶναι ἓνας παράξενος τρόπος καταποντισμοῦ ἢ ἀπορρόφηση ὅλου τοῦ νεροῦ τῆς λίμνης ὡσπου τελικὰ τὸ σκάφος του νὰ κατακαθίσει στὸν ἀποστραγγισμένο βυθό. Σὲ λίγο ἄρχισε νὰ βρέχει, καὶ δὲν σκεφτόταν οὔτε αὐτὸ πιά. Ἄμα ξαναπέρασε μπρὸς ἀπὸ τὸ σπίτι ὅπου ἐκεῖ μπροστὰ εἶχε κολυμπήσει ἡ κοπέλα ἐκεῖνη, εἶδε πὼς ἓνα ἀπὸ τὰ παράθυρά του εἶχε ἀκόμη φῶς, ἀλλὰ πὼς ἦταν σκοτεινὰ τὰ παράθυρα πού ἔβλεπαν στὴν ὄχθη κι ὅπου κοιμόντουσαν τὰ παιδιὰ του· κι ὅταν, ἀμέσως μετὰ, ξαναπέρασε ἀπὸ κεῖ, εἶχε καὶ ἡ κοπέλα σβήσει τὸ φῶς τοῦ δωματίου της. Ἡ βροχὴ κόπασε, ὅμως τώρα τοῦτο δὲν

τόν παρηγοροῦσε πιά.

Τὴν ἐπόμενη μέρα, οἱ φίλοι του ποὺ ἔπαιρναν τὸ πρωινὸ τους στὸν ἐξώστη τοῦ ξενοδοχείου παραξευέτηκαν ποὺ τὸν εἶδαν νὰ βρῖσκεται κιόλας στὴ λίμνη ἀπὸ τόσο νωρίς. Ἐκεῖνος τοὺς φώναξε εὐθυμα ὅτι τὸ καλοκαίρι πλησίαζε στὸ τέλος του κι ὅτι γι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ ἐπωφελεῖται κανεὶς, καὶ τὸ ἴδιο εἶπε καὶ στὰ παιδιά του, ποὺ πρῶι πρῶι ἔστεκαν κιόλας στὸ μῶλο. Κι ὅταν τὸ ἐπόμενο πρῶι θέλησαν νὰ τοῦ στείλουν μιὰ ομάδα διάσωσης, ἐκεῖνος τοὺς ἔγνεψε ἀποφασιστικά, γιατί δὲν γινόταν πιά νὰ ἐπιτρέψει τὴν ἐπέμβαση μιᾶς ομάδας διάσωσης, ἀφοῦ εἶχε ἐπὶ δύο μέρες προσποιηθεῖ τὸν χαρούμενο καὶ πάντως ὄχι μπροστὰ στὴν κοπέλα ποὺ κάθε μέρα, πρὸς τὸ βράδυ, περίμενε τὰ κύματα ποὺ σχημάτιζε τὸ σκάφος του. Τὴν τέταρτη μέρα ἄρχισε νὰ φοβᾶται ὅτι μπορεῖ καὶ ν' ἄρχισαν νὰ τὸν κοροϊδεύουν πιά, ὅμως τὸν παρηγόρησε ἡ σκέψη ὅτι κι αὐτὸ θὰ περνοῦσε. Καὶ πέρασε.

Ἄμα δρόσισε ὁ καιρὸς, οἱ φίλοι του ἔφυγαν ἀπὸ τὴ λίμνη, ἀλλὰ καὶ τὰ παιδιά του ἐπέστρεψαν στὴν πόλη, γιατί ἄνοιξαν τὰ σχολεῖα. Ὁ θόρυβος τῶν αὐτοκινήτων ποὺ ἐρχόταν ἀπὸ τὴν παραλιακὴ ὁδὸ μειώθηκε, καὶ μόνο τὸ σκάφος του στὸ νερὸ ἔκανε πιά θόρυβο. Ἡ ὀμίχλη ἀνάμεσα στὸ δάσος καὶ τὸ βουνὸ γινόταν μέρα μὲ τὴ μέρα πυκνότερη, κι ὁ καπνὸς ἀπὸ τὰ τζάκια σκόλωνε στὶς κορυφές τῶν δέντρων.

Ἡ κοπέλα ἔφυγε τελευταία ἀπὸ τὴ λίμνη. Ἐκεῖνος τὴν εἶδε ἀπὸ τὴ λίμνη νὰ φορτώνει τὶς ἀποσκευές της στὸ αὐτοκίνητο. Τοῦ ἔστειλε μὲ τὸ χέρι της ἓνα φιλάκι καὶ σκέφτηκε: «Ἄν ἦταν γητεμένος, θὰ εἶχα παρατείνει τὴν παραμονή μου ἐδῶ, ἀλλὰ μοῦ πέφτει πάρα πολὺ φιλήδονος!»

Ἦστερα ἀπὸ λίγο, σ' ἐκεῖνο τὸ σημεῖο, πῆγε κι ἔπεσε ἀπὸ τὴν ἀπελπισία του μὲ τὸ σκάφος του στὰ λιανολίθαρα. Τὸ σκάφος ξηλώθηκε σὲ ὅλο του τὸ μῆκος, κι ἀπὸ τότε τὸ ντεπόζιτο γεμίζει μόνο μὲ ἀέρα. Τὶς φθινοπωρινές νύχτες οἱ ντόπιοι ἀκοῦνε τὸ βόμβο του καθὼς περνάει πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι τους.

Εἶναι καὶ ἡ γυναίκα ποὺ γίνεται ἄφαντη μόλις βγάλει τὰ γυαλιὰ της τοῦ ἡλίου.

Δὲν συνέβαινε ὅμως πάντοτε κάτι τέτοιο. Ὑπῆρξαν περίοδοι ποὺ ἔπαιζε στὴν ἄμμο, μὲς στὸ λιοπύρι, χωρὶς νὰ φορᾶει γυαλιὰ ἡλίου. Καὶ ὑπῆρξαν περίοδοι ποὺ ἔβαζε γυαλιὰ ἡλίου μόλις ὁ ἥλιος τὴ χτυποῦσε στὸ πρόσωπο, καὶ τὰ ἔβγαζε ἅμα ἐξαφανιζόταν ὁ ἥλιος – ἡ ἴδια ὅμως δὲν ἐξαφανιζόταν. Ὡστόσο ἔχουν περάσει χρόνια ἀπὸ τότε, κι ἂν τὴ ρωτοῦσες πόσα, δὲν θὰ μποροῦσε οὔτε ἡ ἴδια νὰ τὸ πεῖ, οὔτε καὶ θὰ εἶχε ἀνεχτεῖ μιὰ τέτοια ἐρώτηση.

Ὅλη αὐτὴ ἡ κακοτυχία πιθανὸν νὰ προέκυψε τὴ μέρα ποὺ ἄρχισε νὰ μὴ βγάξει τὰ μαῦρα της γυαλιὰ οὔτε στὴ σκιά, σ' ἐκεῖνο τὸ ταξίδι μὲ αὐτοκίνητο στὶς ἀρχές τοῦ καλοκαιριοῦ, ὅταν συννέφιασε ξαφνικά, κι ὅλοι, ἐκτὸς ἀπ' αὐτὴν, ἔβγαλαν τὰ μαῦρα τους γυαλιὰ. Κι ὅμως δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ φορᾶμε ποτὲ γυαλιὰ ἡλίου στὴ σκιά, γιατί αὐτὰ μᾶς ἐκδικοῦνται.

Ὅταν λίγο ἀργότερα, στὴ διάρκεια ἐνὸς ἰστιοπλοϊκοῦ ταξιδιοῦ μὲ τὸ κότερο ἐνὸς φίλου, ἔβγαλε γιὰ μιὰ στιγμή τὰ μαῦρα της γυαλιὰ, αἰσθάνθηκε ξαφνικὰ νὰ γίνεται ἓνα τίποτα' τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια της διαλύθηκαν στὸν ἀσπηλιώτη. Κι αὐτὸς ὁ ἀσπηλιώτης, ποὺ κυνηγοῦσε τ' ἀφρισμένα κύματα στὴν ἐπιφάνεια τῆς λίμνης, θὰ τὴν εἶχε σίγουρα πετάξει σὰν ἓνα τίποτα ἀπὸ τὸ κότερο, ἂν δὲν εἶχε τὴν ἐπαρκὴ ἐτοιμότητα νὰ ξαναφορέσει ἀμέσως τὰ μαῦρα της γυαλιὰ. Ὁ ἴδιος ὅμως ἀσπηλιώτης ἔφερε, γιὰ καλὴ της τύχη, καλοκαιρία, ἥλιο καὶ μεγάλη ζέστη, κι ἔτσι δὲν προκάλεσε ἐντύπωση τὴν ἐπόμενη ἐβδομάδα. Ὅταν χόρευε τὸ βράδυ, ἐξηγοῦσε, σὲ ὅποιον τὴ ρωτοῦσε σχετικὰ, ὅτι φοροῦσε μαῦρα γυαλιὰ λόγω τῶν ἰσχυρῶν βολταϊκῶν τόξων, καὶ πολλοὶ ἄρχισαν σύντομα νὰ τὴ μιμοῦνται. Φυσικά, κανεὶς δὲν ἤξερε ὅτι φοροῦσε γυαλιὰ ἡλίου καὶ τὴ νύχτα ὅποτε κοιμόταν μὲ τὸ παράθυρο ἀνοιχτό, ἐπειδὴ δὲν εἶχε καμία ὄρεξη νὰ τὴν πετάξει ὁ ἀέρας ἔξω, οὔτε νὰ ξυπνήσει τὸ ἐπόμενο πρῶι κι ἀπλῶς νὰ μὴν εἶναι πιά ἐκεῖ.

Ὅταν γιὰ σύντομο χρονικὸ διάστημα χάλασε ὁ καιρὸς κι ἔπιασε νὰ βρέχει, ἐπιχείρησε γι' ἄλλη μιὰ φορὰ νὰ βγάλει τὰ μαῦρα της γυαλιὰ, ἀλλὰ κατέληξε ἀμέσως στὴν ἴδια κατάσταση διάλυσης ὅπως καὶ τὴν πρώτη φορὰ, καὶ παρατήρησε ὅτι κι ὁ ζέφυρος ἦταν διατεθειμένος νὰ τὴν παρασύρει ἀπὸ κεῖ. Ἔτσι, δὲν τὸ ἀποτόλμησε ξανά, ἀλλὰ ἀποτρα-

βήχτηκε περιμένοντας να ξαναφανεί ο ήλιος. Κι ο ήλιος ξαναφάνηκε. Όλοκληρο τὸ καλοκαίρι ἔλαμπε ὁ ἥλιος. Κι ἐκεῖνη ἀρμένιζε μὲ τὰ κότερα τῶν φίλων της, ἔπαιζε τένις ἢ κολυμπώντας ξανοιγόταν ἀρκετὰ στὴ λίμνη, φορώντας πάντοτε γυαλιὰ ἡλίου. Κι ἐπίσης φιλοῦσε τὸν ἕναν καὶ τὸν ἄλλον χωρὶς νὰ βγάξει τὰ μαῦρα της γυαλιὰ. Ἀνακάλυψε ὅτι τὰ περισσότερα πράγματα στὸν κόσμο εἶναι δυνατὰ ἀκόμα κι ὅταν φορᾶς γυαλιὰ ἡλίου. Ὅσο διαρκεῖ τὸ καλοκαίρι.

Ὅμως φθινοπωριάζει πιά σιγὰ σιγὰ. Οἱ περισσότεροι φίλοι της ἔχουν ἐπιστρέψει στὴν πόλη. Μόνο κάποιοι λίγοι παραμένουν ἀκόμη, ὅπως καὶ ἡ ἴδια – ἄλλωστε τί γυρεύει φθινοπωριάτικα στὴν πόλη μὲ γυαλιὰ ἡλίου; Ἐδῶ ἐκθέτει ἀκόμη κανεὶς τὴν ἀνάγκη του σὰν ἰδιορροθμία, κι ἐνόσω ἐξακολουθοῦν οἱ μέρες νὰ εἶναι ἡλιόλουστες καὶ νὰ ὑπάρχουν οἱ τελευταῖοι ἀπὸ τοὺς φίλους της γύρω της, τίποτα δὲν πρόκειται ν' ἀλλάξει. Μέρα μὲ τὴ μέρα ὁ ἄνεμος φυσάει ὅλο καὶ πιὸ δυνατὰ· φίλοι καὶ ἡλιόλουστες μέρες λιγοστεύουν μέρα μὲ τὴ μέρα. Καὶ οὔτε ποὺ νὰ γίνεται λόγος ὅτι θὰ μπορούσε ποτὲ νὰ βγάλει τὰ μαῦρα της γυαλιὰ.

Τί θὰ συμβεῖ ἅμα χειμωνιάσει;

Εἶναι ἐπίσης καὶ οἱ τρεῖς ἐκεῖνες κοπέλες ποὺ στέκονταν στὴν πρύμνη τοῦ πλοιαρίου καὶ κορόιδευαν τὸν μοναδικὸ ναυτικὸ ποὺ ὑπῆρχε ἐκεῖ. Οἱ κοπέλες ἐπιβιβάζονταν ἀπὸ τὴν ἐπίπεδη ὄχθη, ταξίδευαν ὡς τὴν ἀντικρινὴ ὄρεινὴ ὄχθη γιὰ νὰ πάρουν ἐκεῖ τὸν καφέ τους κι ἔπειτα ἐπέστρεφαν στὴν ἐπίπεδη ὄχθη.

Ἀπὸ τὴ πρώτη κιόλας στιγμή, ὁ ναυτικὸς πρόσεξε πὼς γελοῦσαν πίσω ἀπὸ τὸ χέρι τους κι ἔλεγαν διάφορα ποὺ δὲν μπορούσε νὰ τὰ καταλάβει μὲς στὸν μεγάλο θόρυβο ποὺ ἔκανε τὸ πλοιαρίο. Εἶχε ὡστόσο βásiμες ὑπόνοιες πὼς αὐτὰ ἀφοροῦσαν τὸν ἴδιο καὶ τὸ πλοιαρίο. Κι ὅταν, ἀφοῦ κατέβηκε τὴ σκαλίτσα ἀπὸ τὴ θέση του πλάι στὸν καπετάνιο γιὰ τὸν ἔλεγχο τῶν εἰσιτηρίων, σίμωσε τὶς κοπέλες, ἡ εὐθυμία τους μεγάλωσε κι αὐτὸ ἐπιβεβαίωσε τὶς ὑπόνοιές του. Μὲ ἀπότομο τρόπο ζήτησε τὰ εἰσιτήριά τους, ὅμως τὰ εἶχαν δυστυχῶς προαγοράσει κι ἔτσι ἀρκεστήκε νὰ τὰ ἐπικυρώσει. Τότε ἡ μία κοπέλα τὸν ρώτησε ἂν εἶχε τὸ χειμῶνα κάποιαν ἄλλη ἀπασχόληση κι ἐκεῖνος ἀπάντησε: «Ὅχι». Ἀμέσως μετὰ βάλθηκαν καὶ πάλι οἱ κοπέλες νὰ γελοῦν.

Ἀπὸ τὴ στιγμή ὅμως ἐκεῖνη ἔνιωθε σὰν νὰ εἶχε πέσει τὸ σῆμα ἀπὸ τὸ πηλίκιό του καὶ τοῦ ἔπεφτε δύσκολο νὰ ἐπικυρώσει τὰ ὑπόλοιπα εἰσιτήρια. Ἀνέβηκε τὴ σκαλίτσα πρὸς τὸν καπετάνιο, ἀλλὰ τὴ φορὰ αὐτὴ δὲν πῆρε μαζί του πάνω, ὅπως τὸ εἶχε συνήθειο, τὰ παιδιὰ ποὺ ἦταν στὸ κατάστρωμα. Καὶ εἶδε τὴ λίμνη ν' ἀπλώνεται κάτω πράσινη καὶ ἡρεμὴ καὶ εἶδε πόσο κοφτερὰ ἔσχιζε ἡ πλώρη τὰ νερά – οὔτε ἓνα ὑπερωκεάνειο δὲν μπορούσε νὰ σκίσει πιὸ κοφτερὰ τὴ θάλασσα –, ὅμως τοῦτο δὲν τὸν ἡρέμησε τὴ μέρα ἐκεῖνη. Περισσότερο τὸν πίκραινε ἡ πινακίδα μὲ τὴν ἐπιγραφή «Προσέχετε τὸ κεφάλι σας!», ποὺ εἶχαν τοποθετήσει στὴν εἴσοδο πρὸς τὶς καμπίνες, ἀλλὰ κι ὁ μαῦρος καπνὸς ποὺ ξεχυνόταν ἀπ' τὸ φουγάρο καὶ μαύριζε τὴ σημαία ποὺ ἀνέμιζε στὴν πρύμνη, λὲς καὶ ἦταν δικό του τὸ φταίξιμο.

Ὅχι, οὔτε τὸ χειμῶνα εἶχε κάποιαν ἄλλη ἀπασχόληση. Γιὰ ποιὸ λόγο ἔκανε τὸ πλοιαρίο δρομολόγια καὶ τὸ χειμῶνα, τὸν ρώτησαν οἱ κοπέλες, ὅταν τὶς ξαναπλησίασε. «Γιὰ τὸ ταχυδρομεῖο», τοὺς εἶπε. Σὲ κάποια φαεινὴ στιγμή τὶς εἶδε νὰ συζητοῦν ἡσυχὰ μεταξύ τους, κι αὐτὸ τὸν παρηγόρησε πρὸς στιγμὴν· σὰν πῆγε ὅμως τὸ πλοιαρίο ν' ἀράξει, κι αὐτὸς ἔριξε τὴ θηλιὰ τοῦ παλαμαριοῦ πάνω ἀπὸ τὴ δέστρα τοῦ μικροῦ μώλου, ἐκεῖνες ξανάρχισαν νὰ γελοῦν, μολοντί εἶχε πετύχει διὰ τὴ δέστρα, κι ὅσο τὶς κοίταζε, δὲν κατάφερναν νὰ ἡρεμήσουν πιά.

Μία ὥρα ἀργότερα ἐπιβιβάστηκαν καὶ πάλι οἱ κοπέλες, ὅμως ὁ οὐρανὸς εἶχε στὰ ἀναμεταξύ σκοτεινιάσει, κι ἅμα βρέθηκαν καταμεσῆς στὴ λίμνη, ξέσπασε θύελλα. Τὸ πλοιαρίο ἄρχισε νὰ κλυδωνίζεται, κι ὁ ναυτικὸς ἄδραξε τὴν εὐκαιρία ἀπὸ τὰ μαλλια γιὰ νὰ δείξει στὶς κοπέλες τί ἀξίζει. Φορώντας τὴ νιτσεράδα του, πέρναγε, συχνότερα ἀπ' ὅσο χρειάζόταν, πάνω ἀπὸ τὴν κουπαστὴ πρὸς τὰ ἔξω καὶ πάλι μέσα. Καθὼς ὅμως εἶχε πιάσει ἐν τῷ μεταξύ μπόρα, κάποια στιγμή γλίστρησε στὸ βρεμένο σανίδι καὶ ἔπεσε στὸ νερό. Κι ἐπειδὴ ὁ ναυτικὸς μας εἶχε τοῦτο τὸ κοινὸ μὲ τοὺς ναυτικούς τῶν ὑπερωκεανείων, ὅτι δη-

λαδὴ δὲν ἤξερε κολύμπι, κι ἐπειδὴ ἡ θάλασσα ἔχει τοῦτο τὸ κοινὸ μὲ τὴ λίμνη, ὅτι δηλαδὴ πνίγεσαι καὶ στὶς δύο, πνίγηκε κι αὐτός.

Ἀναπαύεται ἐν εἰρήνῃ, ὅπως ἀναγράφεται στὴν ταφόπλακά του, γιατί τελικὰ τὸν τράβηξαν ἔξω. Οἱ τρεῖς κοπέλες ἐξακολουθοῦν ὥστόσο νὰ ταξιδεύουν μὲ τὸ πλοιάριο καὶ νὰ στέκονται στὴν πρῶμνη καὶ νὰ κρυφογελοῦν πίσω ἀπὸ τὸ χέρι τους. Ὅποιος τὶς βλέπει, δὲν πρέπει ν' ἀφθεῖ νὰ τὸν πλανήσουν. Εἶναι πάντοτε οἱ ἴδιες.

* Τίτλος πρωτοτύπου: «Seegeister». Πρωτοδημοσιεύτηκε σὲ περιοδικὸ τὸ 1952 μὲ τὸν τίτλο «Sommergeist» («Καλοκαιρινὰ στοιχεῖα») καὶ μ' ἓνα τέταρτο ἀφηγηματικὸ ἐπεισόδιο, τὸ ὁποῖο ἀπάλειψε ἡ συγγραφέας ἀπὸ τὶς ὑπόλοιπες ἐκδόσεις του, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ τηρήσει μία τριμερῆ διάφθρωση τοῦ διηγήματός της. Μὲ τὴν παρούσα ὀριστικὴ μορφή δημοσιεύτηκε τὸ 1952-1953 στὴ συλλογὴ διηγημάτων *Der Gefesselte* ('Ο δεσμώτης) τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου Fischer Verlag, Φρανκφούρτη/Μάιν, σσ. 86-92, μιά συλλογὴ ποὺ περιλαμβάνει τὰ γνωστότερα καὶ πιὸ ζοφερὰ διηγήματα τῆς Ἰλζε Ἰαχινγκερ. (Σ.τ.Μ.)

Ἡ ἴδια μετάφραση πρωτοδημοσιεύτηκε στὸ περιοδικὸ ΠΟΡΦΥΡΑΣ, τόμ. ΚΔ', τχ 110, Ἰαν.-Μάρτ. 2004, σσ. 599-603. Τὸ ἴδιο διήγημα ἔχει ἐξάλλου δημοσιευτεῖ ὑπὸ τὸν τίτλο «Τὰ πνεύματα τῆς λίμνης» στὸν τόμο Ilse Aichinger, *Επίκαιρη συμβουλή*, μτφρ Ἀλεξάνδρα Ρασιδάκη, ἐκδ. Ροές / Γερμανόφωνοι Συγγραφεῖς, Ἀθήνα 2009, σσ. 75-82.

Ἰαχινγκερ Ἰλζε (Ilse Aichinger, Βιέννη 1921) αὐστριακὴ συγγραφέας, σημαντικότερη ἐκπρόσωπος τῆς γερμανόφωνης μεταπολεμικῆς λογοτεχνίας. Ἡ Ἰλζε καὶ ἡ διδύμη ἀδελφὴ τῆς Χέλγκα ἀνατράφηκαν μὲ τὶς ἀρχὲς τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, ὡς παιδιὰ ἐνὸς ἄριου καθηγητῆ ὥστόσο γνώριζαν πάντοτε τὴν ἑβραϊκὴ καταγωγὴ τῶν προγόνων τῆς γιατροῦ τοῦ ἐπάγγελματις μητέρας τους. Ἡ οἰκογένεια Ἰαχινγκερ ζοῦσε στὸ Λίντς μέχρι τὸ πατέρα τῆς Ἰλζε χώρισε τὴ μητέρα τῆς, ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ καταστρέψει τὴν ἐπαγγελματικὴ του σταδιοδρομία ἐξαιτίας τοῦ γάμου του μὲ μιὰ ἑβραία. Ἔτσι ἡ μητέρα τῆς πῆρε τὶς δύο κόρες τῆς καὶ ἐγκαταστάθηκε στὴ Βιέννη, ὅπου ὅμως ἡ προσάρτηση τῆς Αὐστρίας (Anschluss) ἀπὸ τὴ Γερμανία σήμανε τὸν κατατρεγμὸ τῆς οἰκογένειας. Κι ἐνῶ ἡ ἀδελφὴ τῆς Ἰλζε κατόρθωσε νὰ διαφύγει στὴν Ἀγγλία, ἡ ἴδια ὡς κατὰ τὸ ἥμισυ ἄρτια παρέμεινε πλάι στὴ μητέρα τῆς γιὰ νὰ τὴ διαφυλάξει, ἐπειδὴ βᾶσει ἐνὸς νόμου τοῦ ναζιστικοῦ καθεστώτος οἱ ἑβραϊεὶς μητέρες δὲν ἀφανίζονταν ὡς τὴν ἐνῆλικίωση τῶν παιδιῶν ποὺ εἶχαν ἀποκτήσει ἀπὸ μικτὸ γάμο. Ἡ μητέρα τῆς

ἔχασε ὥστόσο τὴ δουλειά της, ἐνῶ ἡ ἴδια ἔζησε ἐντελῶς ἀπομονωμένη καὶ τῆς ἀπαγορεύτηκε νὰ σπουδάσει. Ὅταν ἐνηλικιώθηκε, ἔκρυψε μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς τῆς τὴ μητέρα τῆς, ποὺ δὲν προστατευόταν πλέον ἀπὸ τὸ νόμο. Δὲν μπόρεσε ὅμως νὰ κάνει τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὴ λατρευτὴ γιαιὰ τῆς καὶ γιὰ τὰ νεότερα ἀδελφία τῆς μητέρας τῆς, ποὺ τὸ 1942 συνελήφθηκαν καὶ στάλθηκαν σὲ στρατόπεδο συγκέντρωσης ὅπου καὶ πέθαναν. Γι' αὐτὰ, μετὰ τὴ λήξη τοῦ πολέμου, μεγάλος ὑπῆρξε ὁ ψυχικὸς σπαραγμὸς τῆς ἄλλα καὶ ἡ ἐνοχλὴ τῆς ποὺ τὰ εἶχε καταφέρει νὰ ἐπιβιώσει, ἂν καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἑβραία, ἐνοχλὴ ποὺ μαζὶ μὲ τὴ διπλὴ καταγωγὴ τῆς σφράγισε ὀλόκληρη τὴ ζωὴ τῆς καὶ ἔδωσε ἰδιαίτερη χροιά στὸ γράψιμό της.

Μὲ τὴ λήξη τοῦ πολέμου τὸ 1945 ἄρχισε ἐπιτέλους νὰ σπουδάζει ἱατρικὴ, τὴν ὁποία ὅμως διέκοψε ὕστερα ἀπὸ πέντε ἐξάμηνα, ἐπειδὴ ἐντωμεταξὺ τὴν εἶχε κερδίσει ὀλοκληρωτικὰ ἡ λογοτεχνία καὶ ἤθελε νὰ ὀλοκληρώσει τὸ κατὰ τὸ ἥμισυ αὐτοβιογραφικὸ τῆς μυθιστόρημα *Die größere Hoffnung* [Ἡ μεγαλύτερη ἐλπίδα], μὲ τὸ ὁποῖο εἶχε καταπιαστεῖ ἀπὸ τὸ 1942 καὶ τὸ ὁποῖο κυκλοφόρησε τελικὰ τὸ 1948. Τὸ 1949/50 ἐργάστηκε ὡς ἀναγνώστρια στὸν ἐκδοτικὸ οἶκο Fischer Verlag, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε ὁ ἀποκλειστικὸς ἐκδότης τοῦ ἔργου τῆς. Τὸ 1951 προσκλήθηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Ὅμάδα 47, ὅπου γνώρισε τὸν γερμανὸ συγγραφέα Γκύντερ Ἰιχ (Günter Eich), τὸν ὁποῖο παντρεύτηκε τὸ 1953 καὶ μὲ τὸν ὁποῖο ἀπέκτησε δύο παιδιὰ: τὸν ἐπίσης συγγραφέα Κλέμενς Ἰιχ (Clemens Eich) τὸ 1954 καὶ τὴ ζωγράφου καὶ σκηνογράφου Μίριγιαμ Ἰιχ (Mirjam Eich) τὸ 1957. Τῆ χρονιὰ τοῦ γάμου τῆς παρουσιάστηκε τὸ πρῶτο ραδιοφωνικὸ θεατρικὸ ἔργο τῆς, ἐνῶ τὴν προηγούμενη χρονιὰ εἶχε λάβει τὸ πρῶτο τῆς λογοτεχνικὸ βραβεῖο γιὰ ἓνα διήγημά της. Ἀπὸ τὸ 1956 ὑπῆρξε μέλος τῆς Βερολινέζικης Ἀκαδημίας τῶν Τεχνῶν καὶ ἀπὸ τὸ 1957 τῆς διεθνοῦς Ἑνώσεως Συγγραφέων ΠΕΝ (PEN-CLUB).

Ἡ οἰκογένεια, ἀφοῦ ἔζησε μερικὰ χρόνια στὴν Ἀνατολικὴ Βαυαρία, μετακόμισε τὸ 1963 σὲ μιὰ πολίχνη κοντὰ στὸ Ζάλτσμπουργκ, ὅπου ἡ Ἰλζε ἐξακολούθησε νὰ κατοικεῖ καὶ μετὰ τὸν θάνατο τοῦ συζύγου τῆς τὸ 1972. Ὅταν ἐννέα χρόνια ἀργότερα πέθανε καὶ ἡ μητέρα τῆς, ἐγκαταστάθηκε στὴ Φρανκφούρτη/Μάιν καὶ ἀπὸ τὸ 1988 στὴ γενέθλιά της Βιέννη ὅπου καὶ ζεῖ μέχρι σήμερα. Τὰ Ἄπαντά της σὲ ὀκτῶ τόμους, ποὺ ἐκδόθηκαν τὸ 1991, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς 70ῆς ἐπετείου τῶν γενεθλίων τῆς, περιλαμβάνουν κυρίως διηγήματα καὶ ποιήματα. Στὰ τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ '90, ὕστερα ἀπὸ μακριὰ περίοδο συγγραφικῆς σιωπῆς, ἐπέστρεψε στὸ γράψιμο. Τὰ κείμενά της ἔγιναν ὥστόσο σπανιότερα καὶ συντομότερα. Τὸ 1998 τὴ βρῆκε νέο πλῆγμα: ὁ θάνατος ἀπὸ δυστύχημα τοῦ γιου τῆς, γεγονός ποὺ τὴν ἔκανε νὰ ἀποσυρθεῖ ἐντελῶς ἀπὸ τὴ λογοτεχνικὴ δημοσιότητα. Τιμήθηκε μὲ πάμπολλα λογοτεχνικὰ βραβεῖα, μετὰξὺ τῶν ὁποίων ἐκεῖνο τῆς Ὅμάδας 47 τὸ 1952, τὸ Βραβεῖο Νέλλου Ζάκς τὸ 1971, τὸ Βραβεῖο Γκέοργκ Τράκλ τὸ 1979, τὸ Βραβεῖο Πετράρχη τὸ 1982, τὸ Βραβεῖο Φράντς Κάφκα τὸ 1983, τὸ Βραβεῖο Μαρι-Λουίζε Κάσιντς τὸ 1984. Ἐξάλλου τὸ 1961 τῆς ἀπονεμήθηκε τὸ Λογοτεχνικὸ Βραβεῖο τῆς Βαυαρικῆς Ἀκαδημίας τῶν Καλῶν Τεχνῶν καθὼς καὶ τὸ 1995 τὸ Μέγα Κρατικὸ Βραβεῖο τῆς Αὐστρίας, ἐνῶ ἔλαβε καὶ τὸ Λογοτεχνικὸ Βραβεῖο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος στὰ *Εὐρωπαϊκά* τοῦ 1987. Στὰ ἑλληνικὰ κυκλοφορεῖ ἓνας τόμος μὲ μικρὰ πεζὰ καὶ ποιήματά της ὑπὸ τὸν τίτλο *Επίκαιρη συμβουλή*, μτφρ Ἀλεξάνδρα Ρασιδάκη, ἐκδ. Ροές / Γερμανόφωνοι Συγγραφεῖς, Ἀθήνα 2009, σελ. 266. (Σ.τ.Μ.)